

ZAVEZNIKA STA OSVOJILA MESTO LUKOV. NEMCI ODDALJENI 300 MILJ OD PETROGRADA

MACKENSENOVA ARMADA SE Približuje Brest-Litovsku. — BOJI PRED KOVONOM IN GRODNOM. — VARŠAVA JE LE MALO POŠKODOVANA. — RUSKO POROČILO. — GOVERNER MESTA VARŠAVE. — IZJAVA TURŠKEGA VOJNEGA MINISTRA. — ANGLEŠKI PODMORSKI ČOLN TORPEDIRAL TURŠKO BOJNO LADJO. — TURKI UTRUJEJO OKOLICO SMIRNE. — S FRONTE V KAVKAZU. — BOJI PRI EVFRATU. — ARMENCI ZAPUŠČAJO DOMOVINO.

Nemško poročilo.

Berlin, Nemčija, 12. avgusta. — Vrhovno vodstvo je izdalo danes sledečo izjavo:

V Kurlandiji je položaj neizpremenjen.

Južno od Njema se odbile čete generala Eichorna močan sovražniški napad. Pri tej priliki smo vjeli 700 Rusov. Armada generala Galwiza je zavzela trdnjavo Zambrovo, sedaj pa prodira v vzhodni smeri proti Andreševu.

Pred Novo Georgijeviskim se ni ničesar posebnega pripetilo. Pred par dnevi so se pojavili nad mestom naši zrakoplovi in metali bombe na hiše. Povzročena škoda je precejšnja. Armada bavarskega princa Leopolda še vedno zasleduje sovražnika. Sedaj je že zasedla mesto Lukov ob železniški progi, ki veže Varšavo in Brest Litovsk. Rusi se med Bugom in Patricevemu umikajo pred armado generala Mackensena.

Dunajsko poročilo.

Dunaj, Avstrija, 12. avgusta. — Avstrijsko vojno ministrstvo naznanja:

Severno od dolenjega Vieprša sta zasedla zaveznika Lukov in prekoračila zapadno od Radzyena reko Bistricio.

V splošnem je položaj neizpremenjen.

Preko Rige proti Petrogradu.

London, Anglija, 12. avgusta. — Nemške armade, katerim poveljuje na severnem krilu general Hindenburg so prekoračile Dueno med Rigo in Duenaburgom. Od te točke je do Petrograda samo 500 milj.

Južno od tukaj je samo še trdnjava Kovno, ki še ni padla. Rusi se izvanredno hrabro ustavljajo in zadržujejo Nemce na celi črti. Kakorhitro bodo dobili zadostno množino municije, bodo stopili v ofenzivo. Pri Kovnu se vrše izvanredno vroči boji. Nemci so že večkrat navalili na trdnjavo, pa so bili vedno pognani v beg.

Pred Kovnom in Grodnom.

Zeneva, Švica, 12. avgusta. — Tukajšnji časopis "Tribune" je dobil iz Inomosta sledeče poročilo:

Nemške operacije na fronti Kovno-Suvalki-Grodno so ustavljene, ker zavezniške čete niso že dalj časa dobile nikakih ojačenj. Ruska ofenziva pri Kovnu je zelo velike važnosti. Pruske čete so imele v bojih 8. in 9. avgusta velike izgube.

Varšava malo poškodovana.

Lodz, Rusko Poljsko, 12. avgusta. — Kljub temu, da so okoli Varšave divjali zelo hudi boji, je mesto le malo poškodovano. Vsakdo je mislil, da bodo Rusi mesto zažgali, kar se pa ni zgodilo. Vodovod ter napeljava plina in elektrike so nepoškodovane. Rusi so se morali s tako naglico umakniti, da niti avtomobilov in voz niso vzeli seboj.

Armado vodstvo je bilo izdalo povelje, da merajo vojaki odpeti seboj vse cerkvene zvonove, toda zvonovi so ostali vsi na svojem mestu. Velika večina poljskih prebivalcev je ostala v mestu. Ljudje so se poskrili, da bi jih ne deportirali. Tisti večer, predno so Rusi zapustili mesto, je nastalo kakih petdeset zelo močnih eksplozij. Nemci so sprva mislili, da so začeli Rusi rušiti mesto, pozneje se je pa dognalo, da so razsireli samo utrdebe. Ob peti uri zjutraj so razdeljali pionirji tri mostove, ki vodijo preko Visle. Mestno upravo ima sedaj v rokah meščanski

odbor, ki je že organiziral meščanski policiji. Nemci so vse mostove po preteku nekaj dni popravili.

Rusko poročilo.

Petrograd, Rusija, 12. avgusta. — Med Cholmom in Vladovo so vprizorili Nemci več vročih napadov, pa so bili vedno pognani v beg. Nemcem se je popolnoma izjalovila načrt, da bi prodrli rusko bojno črto pri Rigi.

Rusi in zavezniki.

Carigrad, Turčija, 12. avgusta. — Turški vojni minister je rekel nekemu časnikarskemu poročevalcu:

Zavezniška armada je preslaba, da bi premagala Avstrijo in Nemčijo. Veliko dela nas še čaka, toda tolaži nas zavest, da ruska armada ne bo nikdar več začela z ofenzivo, ki bi nam mogla škodovati.

Nikdo ne ve, kako se bo končala ta vojna. Če bomo še zanaprej tako napredovali, kakor smo dosedaj, bo zmaga na naši strani. Ruska armada se bo morala umakniti čisto v notranjost Rusije, nakar bodo Nemci in Avstrijci lahko uporabili svoje čete na drugih mestih.

Rusi in Turki.

Carigrad, Turčija, 12. avgusta. — Vojno ministrstvo je dobilo iz Erzeruma sledeče poročilo:

Dva turška oddelka sta ob obrežju presenetila sovražnika in mu prizadela velike izgube. Turki so zaplenili veliko množino pušk in municije.

Odbiti napadi.

Carigrad, Turčija, 12. avgusta. — Angleži so večkrat štirikrat navalili na naše postojanke na polotoku Galipolis. Vse štiri napade smo odbili.

Angleži potopili turško bojno ladjo.

London, Anglija, 12. avgusta. — Danes je bilo izdano tukaj sledeče uradno poročilo:

Podadmiral zavezniškega brodogradnja pred Dardanelami poroča, da je neki angleški podmorski čoln torpediral 8. avgusta veliko turško bojno ladjo. Bojna ladja se je potopila. Rešil se je le majhen del posadke.

Utrdbe pri Smirni.

Pariz, Francija, 12. avgusta. — Tukajšnji Havas-agenturi so sporočili iz Aten, da so večerj obstreljali angleški zrakoplovi mesto Zagagik pri Smirni in razdejali neko vojašnico. Governer mesta Smirne je poslal v Zagagik 8000 vojakov. Turki so začeli utrjevati okolico Smirne. Noč in dan je na delu več tisoč oseb.

S fronte v Kavkazu.

Petrograd, Rusija, 12. avgusta. — Iz glavnega stana ruske armade v Kavkazu naznanjajo:

Ko so Turki začeli prodirati proti Olti, smo jih na celi črti pognali v beg. Pri zavzetju prelaza Merghe smo zaplenili tri strojne puške in vjeli več sto vojakov.

V poročju se boji še vedno nadaljujejo. — Pri neki priliki smo vjeli 12 častnikov in 1172 mož.

Nemški governer v Varšavi.

Amsterdam, Nizozemsko, 13. avgusta. — Za governerja Varšave je bil izbran infanterijski general baron Reinhard. — Novi governer je bil rojen leta 1851. v Hanau na Nemškem. Leta 1870 je bil kot poročnik v nemško-francoski vojni. Zadnji čas je poveljeval XI. nemškemu armadnemu zboru.

Podmorski čolni.

Nemški podmorski čoln je zažgal in potopil danski parnik. Trije ribiški potopljeni.

Kodanj, Dansko, 12. avgusta. — Neki nemški podmorski čoln je ustavil večeraj danski parnik "Jason", ga zažgal ter potopil. Mostvu se je dalo preje priliko, da se reši v čolne. Ljudi je sprejel na krov danski kanonski čoln "Absalon".

Bergen, Norveška, 12. avgusta. — Neki nemški podmorski čoln je ustavil izven pristanišča norveški poštni parnik "Iris". Na krov parnika je prišel neki nemški častnik ter ga preiskal. Pošte za skandinavske dežele se ni dotaknilo, vendar pa izjavljajo potniki, da se je vrglo preko krova pakete, namenjene za Rusijo.

Trije ribiški parniki potopljeni.

London, Anglija, 12. avgusta. — Posadke treh ribiških parnikov "Ocean Gift", "Esperanta" in "George Borrow" so dospole v pristanišče na drugih ladjah potem ko so bile njih lastne potopljene od nemških podmorskih čolnov.

Parnik "Adriatic" na varnem.

White Star parnik "Adriatic", ki je odplul dne 4. avgusta iz New Yorka ter imel na krovu veliko zalogo vojnega materiala in municije, je dospel danes popoldne v Liverpool.

Tiskovni urad je danes objavil, da sta bila v večerj poteklem tednu potopljena dva angleška parnika s vsebino 5371 ton ter sedem najst ribiških čolnov s skupno vsebino 1270 ton. V preteklem tednu je prišlo, oziroma odšlo iz angleških pristanišč 1369 ladij.

Aktivni ognjeniki.

Vezuv, Etna in Stromboli, veliki ognjeniki v Italiji, so postali zadnje dni zopet aktivni.

Napolj, Italija, 12. avgusta.

Vezuv, Etna in Stromboli, trije največji ognjeniki sveta, so naenkrat zopet postali aktivni ter bruhajo iz sebe paro in dim. Cele reke lave tečejo iz dveh novih žrel na iztočnem obronku Etna ter ogrožjo celo vrsto sicilijanskih vasi in mest.

Prebivalstva v Napolju in Messini ter v drugih sicilijanskih mestih se je polotila velika panika. V Taranto in Brindisi v južni Italiji je bilo čutili več močnih potresnih sunkov, kar je še povečalo strah, da se bo morša v Italiji zopet pojavil velikanski potres.

Učenjaki v Napolju se zastojno trudijo, da bi pomirili občinstvo. V poročilih, ki so dospela danes iz Catanije, se glasi, da ogroža močan tok lave Casino dei Inglesi. Ljudje, ki se spominjajo sličnih katastrof, iščejo zavetja v cerkvah. Slično je tudi v Messini, kjer se skuša z molitvami potolažiti Etno.

Stromboli, ki se dviga 3000 čevljev nad morsk gladino na enem Liparskih otokov, razliva svojo lavo v morje ter bruhaja iz sebe oblake vulkanskega prahu. Oblaki iz Vezuva so pokrivali danes napoljski zaliv in v mestu samem se nahaja že mnogo pribežnikov.

Armenci zapuščajo domovino.

Lozana, Švica, 12. avgusta. — Neki tukajšnji časopis je dobil iz Tiflisa brzojavko, da je pobeignilo 10. avgusta iz domovine 225 tisoč Armencev in si poiskalo zavetja v Transkavkaziji.

Vojni jetniki v Srbiji.

Washington, D. C., 12. avgusta. — Mednarodna komisija je preiskala razmere v Srbiji in izdelala tozadevno poročilo. — Komisijo so tvorili sledeči člani: — Ameriški poslanik Vopika v Bukarešti, neki španski vojni atašej in švicarski kapitan Bilard. Člani komisije so izjavili, da se vojnimi jetnikom prav dobro godi ter da najjo hrane v izobilju. Nalezljive bolezni med jetniki so popolno nanehale.

Z zapadnih bojišč.

Naskoki v Argonih.

Nemci so baje zavzeli celo vrsto utrjenih pozicij v Argonih. — Letalci nad Zweibruecken.

Francosko poročilo.

V francoskem večernem poročilu se glasi, da se je zopet zavzelo izgubljene pozicije.

Berlin, Nemčija, 12. avgusta.

V uradnem poročilu nemškega armadnega vodstva glede dogodkov na zapadnem vojnem pozorišču se glasi, da so zavzeli Nemci skupino utrjenih pozicij v Argonih ter zakop pri La Harazes ter da so imeli Francozi v teh bojih velike izgube.

Poročilo se glasi: "Severno od Vienne-le-Chateau v Argonih smo osvojili skupino utrjenih pozicij, ujeli 74 neranjenih Francozov, med njimi dva častnika ter zaplenili dva strojna topova ter sedem metalcev min. Francozi so imeli velike izgube.

Tekom spopada, ki nam je zagotovil posest nekega francoskega zakopa severoiztočno od La Harazes, smo ujeli par Francozov. Ostal so pobegnili ter pustili na licu mesta 40 mrtvecev."

Francosko poročilo.

Pariz, Francija, 12. avgusta. — V danes popoldne objavljenem poročilu francoskega vojnega ministrstva se glasi, da se je odbilo več nočnih naskokov Nemcev na različnih točkah. Razventega se poroča o bojih od zakopa do zakopa, ki pa niso prinesli nobene izpremembe.

Oficijelno poročilo se glasi:

"V Artois distriktu je bilo večerj ponoči znamenoviti v okolici Souchez živahno delovanje artilerije. Na nekaterih točkah se je metalo bombe.

V Argonih so vprizorili Nemci v pretekli noči dva naskoka proti našim pozicijam v okolici Marie Therese ter v bližini Fontaine-aux-Charmes, katera pa sta se popolnoma izjalovila.

V gozdu Le Pretre je prišlo do zelo živahnih bojov, v katerih se je z obeh strani metalo v zakope težke bombe in ročne granate. V Vogezih so izvedli Nemci v bližini Linge naskok, katerega so pa naše odbile.

Z ostale fronte ni poročati ničesar važnejšega."

Zopetna osvojitve zakopov.

V današnjem večernem poročilu poroča francosko armadno vodstvo, da se je deloma zopet zavzelo pozicije v Argonih, v bližini Vienne-le-Chateau, katere se je preje izgubilo. Artilerija je bila delavna v okolici Souchez ter pri Neuville St. Vaast. Izvanredno ostra konanoda se je razvila v južnem delu Woevre-distrikta, nadalje v gozdu Le Pretre ter ob Barrenkopf, v Vogezih.

Nemci so obstreljevali Raon l'Etape. Glasom poročila, ki je dospelo od tam, so bile ubite štiri civilne osebe, sedem žensk in otrok pa je bilo ranjenih.

Nemške čete skozi Bruselj.

London, Anglija, 12. avgusta. — Neki v Haag dospeli potnik nevtalne narodnosti je pripovedoval poročevalcu "Daily Mail", da gre skozi Bruselj že par dni neprestano nemške čete na poti na zapadno fronto.

Obstreljevanje dveh nemških mest.

London, Anglija, 12. avgusta. — Francoski letalci so obstreljevali Zweibruecken in St. Ingbert, ubili osem oseb ter ranili večje število drugih. V poročilu iz Berlina se glasi, da je bila materialna škoda, povzročena vsled obstreljevanja, malenkostna.

Zvezni svet Nemčije.

Berlin, Nemčija, 12. avgusta. — Zvezni svet je sprejel danes predlogo, ki vsebuje naknadno dovoljenje 500,000,000 mark k proračunu za leto 1915.

Z italijanske fronte.

Delovanje artilerije.

Italijani se zabavajo s tem, da obstreljujejo avstrijske pozicije, katerih ne morejo zavzeti.

NA KRASU.

Italijanska infanterija je zavzela neko pozicijo, a jo je morala zopet zapustiti.

Rim, Italija, 12. avgusta.

Italijanska artilerija nadaljuje z obstreljevanjem močnih avstrijskih postojank v Cadore distriktu, dočim se je ob istem času na različnih točkah fronte odbilo več naskokov Avstrijev. Neko utrjeno višino, katero so zavzeli Italijani z naskokom v okolici gore Seibus, so morale italijanske čete zopet izprazniti, ker so bile preveč izpostavljene ognju avstrijske artilerije.

V okolici gore Seibus, na višinih Krasa, so zavrnile italijanske čete neki naskok avstrijskih polkov ter so nato same vprizorile protinaskok ter s tem dosegle na fronti nekaj (!) uspeha. Dvema kompanijama se je posrečilo zavzeti z bajonetnim naskokom neko utrjeno višino v notranjosti avstrijske črte. Te pozicije niso mogli Italijani ohraniti vspricu koncentriranega ognja avstrijske artilerije ter močnih protinaskokov Avstrijev. Na drugih osvojenih postojankah pa so se izjalovili vsi protinaskoki Avstrijev.

Avstrijci so obnovili obstreljevanje tržiškega distrikta, ne da bi dosegli pri tem kaj posebnih uspehov.

Boji na italijanskem ozemlju.

Iz danes zvečer objavljenega poročila italijanskega armadnega vodstva je razvidno, da so prekoračili Avstrijci v Ortler okrajju italijansko mejo. V italijanskem poročilu se konečno glasi, da se je pogumno Avstrijce nazaj na njih lastno ozemlje.

Pomanjkanje žita v Italiji.

Iz zadnjega uradnega poročila glede žetve je razvidno, da mora dobivati Italija nekako 12,000,000 kvintalov žita iz inozemstva, da izahaja do žetve prihodnjega leta. Večji del žita se dobiva iz Amerike. Kvintal je nekako 220 funtov.

Novi predsednik.

Predsednikom črnske republike Haiti je bil izvoljen general Dartignenave kot naslednik Guillaumea.

Port-au-Prince, Haiti, 12. avgusta.

Narodna skupščina je izvolila danes generala Dartignenave predsednikom republike Haiti kot naslednikom amorgjenega predsednika Guillaumea, ki je izgubil življenje pri revoluciji, vprizorjeni od generala dr. Rosalvo Bobo. V mestu je vladal celi dan mir. Dartignenave je dobil večino 72 izmed 116 oddanih glasov, ki so se razdelili med različne kandidate kot sledi: Luxembourg Cauvin 14; Dartignenave 94; Emanuel Thesan 4; Bobo 3; neizpolnjen 1.

Za slučaj eventualnih nemirov se je izkrcalo z ameriških bojnih ladij nadaljne čete ter obenem tudi topove in strojne puške.

Washington, D. C., 12. avg.

Podadmiral Caperton, poveljnik brodogradnja, ki se nahaja v Haiti, je sporočil državnemu departamentu, da se je odredilo vse potrebno, da se prepreči eventualne nemire ob priliki volitev v Port-au-Prince.

Arretacije socijalistov.

Amsterdam, Holandsko, 12. avgusta. — Glasom poročila v listu "Vorwaerts" je bilo aretiranih in stavljenih pod obtožbo veleizdaje več berlinskih socijalistov, med njimi urednik "Schwaebische Tagwacht".

Arretirane se dolži, da so razširjali letak, v katerem se ostro graja socijalistične voditelje, ki podpirajo vlado.

Združene države in

situacija v Mehiki.

General Carranza kritizira Združene države in južnoameriške republike. — Izvoz orožja.

KONFERENCA.

General Carlos Tejada je obljubil Carranza pokorščino. — Vojaki mu bodo zvesti do zadnjega.

Washington, D. C., 12. avgusta.

Takoj ko se je predsednik vrnil sem, se je posvetoval z državnim tajnikom Lansingom glede mehikiškega vprašanja. — Vojni tajnik Garrison je rekel namestniku šefa generalnega štaba, generalu Blissu, da se mora izdelati listo vseh čet, katere bi se lahko poslalo na mejo. Izvzeta sta samo obrežna artilerija in ženijski zbor. General Funston, ki poveljuje četam na meji, je sporočil, da je poslal v Brownsville, Tex., še en bataljon vojaštva.

Tukajšnja Carranzova agentura je dobila iz Mehike precej dolgo poročilo, v katerem kritizira po naročilu generala Carranza, konstitucionalni general Heriberto Jara postopanje pan-ameriške konference. Poročilo se glasi med drugim tudi sledeče:

Iz zanesljivega vira sem doznal, da so sklenili državni departament in južnoameriške republike umešavati se v naše zadeve. Združene države nam hočejo vsiliti predsednika, katerega bo Bela Hiša podpirala z vsem potrebnim in mu dajala toliko vojnega materiala, kolikor ga bo zahteval. Če je Združenim državam bolj pri sreu zločinsko postopanje na Wall Streetu kakor pa avtonomija te ali one dežele, ne morem storiti drugega, kakor proti tej nameri odločno protestirati. Tako umešavanje ni opravičeno niti s stališča civilizacije niti s stališča človeštva. Če hočejo Združene države res kaj dobrega storiti, naj skušajo napraviti konec klanja v Evropi, ne pa nastopi ubogo, nesrečno deželo, ki hrepeni po miru in po boljših razmerah.

Nadalje je sporočil general

Carlos Tejada Carranza, da mu bo z vsemi svojimi vojaki zvest do konca ter da je pripravljen zanj žrtvovati življenje. Enajst generalov je priseglo Carranza pokorščino.

Diplomati v Washingtonu so prepričani, da je Carranza za vedno zaigral svojo igro in da nikdar več ne bo prišel na površje.

Washington, D. C., 12. avgusta. — Tukajšnji zastopniki generala Villa se hoteli imeti z uradniki Carranzove agenture konferenco, par ur pred konferenco pa je general Carranza brzojavil, da se konferenca ne sme vršiti.

Brownsville, Tex., 12. avgusta. — S tem, da so vojaki ustrelili tri kolovodje mehikiških banditov in zaplenili preko trideset osedlanih konj, je napravljen konec nevarni banditski bandi, ki je že dalj časa plenila po okolici.

V okraju Camero in Starr vladala popolnen mir.

Dementirana vest.

Berlin, Nemčija, 12. avgusta. — "Norddeutsche Allgemeine Zeitung" je dementirala danes poročilo, da je Nemčija s posredovanjem danskega kralja ponudila Rusiji mir. V listu se glasi: "Čas, da se stavi mirovne predloge, bo prišel za Nemčijo šele takrat, ko bodo njeni nasprotniki voljni priznati, da so se njih bojaželjna podjetja izjalovila."

V Hamburgu je imel bivši državni kancelar, v Buelow, na nekem patriotičnem zborovanju govor, v katerem je rekel, da more Nemčija skleniti mir le v slučaju, da bo popolnoma odškodovana za doprinešene žrtve.

Drugo nemško vojno posojilo.

Berlin, Nemčija, 12. avgusta. — Vplačani zneski za drugo nemško vojno posojilo so dosegli svoto, 9,979,600,000 mark, to je 99.6 odstotkov.

Vatikan in mir.

V Vatikanu upajo, da se bo svetovna vojna končala še pred Novim letom ali Božičem.

Rim, Italija, 12. avgusta. — V Vatikanu, kjer se je pred dvema tedni kaj malo vrjelo vestem, da bo v kratkem sklenjen mir, se je sedaj nazore temeljito izpremenilo ter se goji v tem oziru zelo dobre nade. Domneva se namreč, da bodo imela prizadevanja papeža, da dovede do sporazuma med vesilami, popolen uspeh in da je pričakovati konca svetovne vojne do Božiča ali Novega leta.

Ta domneva se opira posebno na inicijativo, ki je baje izšla iz Nemčije. Nemčija se nahaja v vojaškem položaju, ki ji dovoljuje staviti mirovne pogoje, ne da bi se je smatralo za prosilko. Mirovni pogoji, v kolikor se jih je doznalo dosedaj, kažejo baje, da ne išče Nemčija nikakega povečanja svojega ozemlja.

Tozadevne predloge pa je smatrali bolj za tipalke kot pa za oficijelne pogoje in poteklo bo še precej časa, predno se bo prišlo do stvarnega dogovora.

Neki tiskovni urad je objavil poročilo, baje iz zanesljivega vira, da sta ameriška kardinala Gibbons in O'Connell skliceala mirovno konferenco kardinalov nevtralnih dežel. Konferenca se bo baje v par tednih vršila v Švici.

Beg ujetih častnikov.

London, Anglija, 12. avgusta. — Dva ujeta nemška častnika sta pobegnila v pretekli noči iz jetniškega taborišča v Oldeastle Meath. Prezerala sta ograjo iz bodene žice ter prišla neopaženo mimo straž. Dosedaj se nima še nikakega sledu o beguncih.

Rabinci proti ameriški municiji.

Berlin, Nemčija, 12. avgusta. — Zveza Židov v Nemčiji je pričela deliti protest, katerega je sestavil dr. Levy in ki se obrača proti pošiljanju municije iz Združenih držav v dežele zaveznikov. V protestu se glasi, da ne sliši Amerika grmenja topov tostran oceana, temveč da se veseli le dežja zlata, ki prihaja iz prodaje municije. Protest se bo razdelilo po vseh nevtralnih deželah.

Pozor, pošiljatelji denarja!

Denarne pošiljave v Avstrijo bodemo sprejem

En dan v Orvietu.

Spisal Andrej Plečnik.

Brozvlak dirja in ropota od Florene najprej vedno proti jugu, vedno bliže večnega Rima. Skoz dolino hiti, na obeh straneh so griči in hribi, mnogo ne razločim, ker je sonce že zdavnaj zašlo in luna ne sveti posebno močno. Ob 9. uri zvečer se ustavi brzec na postaji Orvietu. Te italijanske postaje so revne, blagajna za biljete je malo leseno okence in čakalnice so odprte prepihu in mrazu na vse strani. Na cesto stopim; vse prazno in tiho; pred seboj vidim visoko gori silhueto močnega zidu, kot kakke trdnjave, tuninat svetli električni žarnica. Gori je Orvietu, slavno papeževo mesto. Gor se pride po vzpenjači; po tej nisem hotel; grem malo na levo od kolodvoza in pridem do lepe zložne ceste, ki vede v mesto. Više, vedno više se vzdigujem, pod menoj lepa dolina, luna razliva blede svojo luč, in kmalu pridem do mogočnega nekdanjega obzidja. Orvietu je bil trdnjava; ob zidu so tako strme skale, da mislim, tukaj ni mogel sovražnik blizu. V Italiji so se morali v srednjem veku zelo radi vskovati in si braniti svobodo z mečem v roki, ker je toliko mest sezidanih kot orlova gnezda na višavah. Vsako mesto je bilo zase republika, samovlada, in se je branilo po svoje. Še več, hiše po mestnih ulicah italijanskih so močne kot male trdnjave, ker se je rodovina pred rodovino poganjala za moč in gospostvo. Kdor hodi po italijanskih, nekdanj svobodnih mestih in gleda mogočne, iz kamena zidane hiše, mora reči, koliko divjega strankarstva je tu nekdanj bilo, koliko pobojev, koliko se je po teh ulicah krvi prelivalo, ko so se stranke borile za prvenstvo in so si same delale in delile pravico za mečem in bodalcem v roki. Tempi passati, Italija je danes revna, včasih je bila zelo, zelo bogata. Kupčija je nesla.

Cez pol ure sem na vrhu in stopim v mesto skozi mestna vrata, ki so še vedno ostanek starega obzidja. Revne hiše se začno in ozke ulice, mir, mir vlada, da mi je kar tesno, ker sem prišel iz šumne Florene. Vprašam za svoj hotel redke pasante; Giu, giu. In grem naprej, in druge vprašam: Giu, giu; skoro nisem verjel, pa je le res bilo; dolgo še sem moral iti do srede mesta. Za ta večer sem vse opravil.

Drugi dan je bil neprijeten. Oblaki so se podili ves dan po nebu, da ni bilo nič solnca; mrzel veter je bil ves dan in prav pošteno je zeblo. Nisem mislil, da je samo par ur od Rima nazaj, da moram v začetku aprila. Vendar moram reči, da je bil dan prav lep, ki sem ga preživel v Orvietu. Grem v najbližjo cerkev sv. Andreja in Jerneja, da bi maševal, če mogoče. Nobenega človeka ni v njej, samo cerkvenec nekaj pospravlja v zakristiji; znabit da je prišlo par ljudi med mašo v cerkev, ali to nobene primere ni z našimi hišami božjimi, kjer je vsak dan precej molivev. Ogledam si potem staro cerkev, ki je precej zapuščenca in sama sebi prepučena. Star mozaični tlak je lep; najljepši umotvor v tej žalostni mrtvi, zapuščeni cerkvi je priznica v gotskem slogu; sloni ob strebru skoraj sredi cerkve na listovi strani na vitkih kensolah; rob je gladek in ima prelepe, dobro ohranjene mozaike. Tako navidezno preprosto in vendar tako mirno harmonično vplivajo priznice bi si žele na Kranjsko kam; pri nas mraskije cerkvena notranja oprava močno vpije, pežlačena in pobarvana; pa samo vpije, solidnega ni na njej nič. Od sv. Andreja grem v stran skoz opek pred obokom, da se nekdanj bogati Orviečani zavzeli, da hočejo to svojo čudovito stolnico sezidati, je bil čudež, ki se je zgodil v Bolseni, ki ni daleč od Orvietu. Bilo je menda leta 1263 da je iz sv. hostije po povzdigovanju pritekla kri in namočila korporale. Papež Urban IV. je ravno takrat stanoval v Orvietu ter dal semkaj prenesti okrvavljenih korporale. Leta 1290, so začeli stolnico zidati; potrebiti denar so dobili deloma, da so naložili nekaj davke, deloma so plemiške družine prostovoljno darovale velike svote. Orvieška stolnica priča po eni strani, kako bogati da so morali biti takrat Italijani, priča pa

imenitnost notranjščine sta dve kapeli; ena na listovi strani, posvečena Materi božji, je imenitna zaradi fresk, ki sta jih slikala fra. Angelico in Luka Signorelli; druga, na nasprotni strani (na evangeljski), je znana, ker imajo tam spravljene korporale, okrvavljene od sv. hostije, kot sem zgoraj omenil. Glede prve kapele odkritje priznam, da se premalo razumem na slikarstvo, da bi mogel kako sodbo izreči; mimoteja je kapela visoka skoraj 14 m in temno oblačno vreme je bilo tako neugodno, da nisem mogel vseh detajlov pregledati. Mojster Signorelli je slikal celih šest let, potem ko je petdeset let prej fra. Angelico začel slikati. Vse delo predstavlja poslednjo sodbo; predmet, ki so ga Italijani prav radi slikali, kot sem to videl v raznih cerkvah in na pokopališčih. Stranske kapele v velikih italijanskih cerkvah so večje nego naše srednje velike župne cerkve. Kot nekaj posebnega iz te kapele naj omenim, da je slikar porabil tudi poganske motive: Harona, Herkul premaga Centavre, Horac, kumejska Sibila, Ovid, Pluton se polasti Proserpine itd. Slikar je pač živel v dobi renesance. Na nasprotni, evangeljski strani cerkve je kapela, v kateri imajo shranjen korporale, ki nosi znamenja Jezusove krvi, ki je pritekla iz hostije. Škoda, da človek ne more potovati, kadar bi hotel; vsa lepota, vse zanimivosti te kapele se vidijo le velikonočno nedeljo in praznik sv. Rešnjega Telesa. Kolikor sem mogel videti in izvedeti, podam tu. Vhod v kapelo tvori silast portal, ob straneh so elegantni zaviti stebrički. Stene v kapeli imajo slike, ki kažejo scene o čudežu, ki se je zgodil v Bolseni. Tabernakelj, v katerem se hrani korporale, je iz srebra, naredil ga je mojster iz Siene Ugolino Vieri leta 1337. Težek je 33 kg, visok 1.39 m, izdelan v gotskem slogu. Vdelanih je 12 podob v emajlu, ki predočujejo čudež v Bolseni.

Škoda da kaj tako lepega nisem imogel sem videti. Precej ponosen cerkvenec je v dolgi sutani in s čepico na glavi hodil po cerkvi. Bog zna koliko instane bi bil moral prehoditi, da bi dobil "permesso" ogledati si umotvor. Mogoče, da bi tudi s par lirami to opravil, če bi se direktno do cerkvenca obrnil. V Italiji je lira v pluralu vsemogočna.

Prav blizu cerkve na stolnem trgu stoji stara škofova palača z gotsko fasado in gotskimi okni. V dvoranah so v davnih stoletjih velikokrat papeži sklieevali posvetovanja. Iz Rima v Orvietu ni posebno daleč, zato so semkaj papeži radi prihajali, kadar so nastali v Rimu nemiri, razprtije; v Orvietu, v tem na strmi skali zidanem mestu, so bili gotovo bolj varni nego v rimskih palačah.

Na oglu stolnega trga stoji vrhu stolpa železen mož, ki s kladivom v roki bije ure. To omenim le zato, ker so Italijani radi kaj takega napravili; v Benetkah n. pr. imajo koj zraven stolnice moža, ki točeta ure. Če take reči vidim v tujini, ne smem zamolčati, da v Ljubljani nisimo zadnji. Nad vhodom v vojašnico pri sv. Petru je ura z dvema zvonoma. Dva vojaka v paradni uniformi, kot je bila nekdanj, torej v beli suknji, stojita, in eden toče s kladivom, da naznanja četrtinke, drugi da naznanja ure. Škoda, da ne gre nikoli prav, če sploh gre; navadno je za cele mesece "beurlaubt mit Wartengebuhr". Vojaka mirno gori čakata s kladivom v roki, zato da vidimo njuno monturo, kot so jo še nosili v mojih mladih letih vojaki, stražarji čeznega predsednika na Turjaškem trgu. Koliko nepotrebna dela, koliko sitnosti in jeze je imel vojak, da je bil suknjič vedno bel in čist. Hvala Bogu, da so ti časi minili; vojak naj čas za kaj pametnejšega porabi, nego da pere in gladi in čedi suknjič za parado.

Poslovil sem se od stolnice, vedno in vedno se ozirajoč na čudovito lepo fasado, občudujoč umetnike in dobrotnike, ki so kaj tako lepega naredili. Grem po ozkih ulicah, mimo hiš, ki so omet iz gubile v davnih časih, mimo hiš, ki zares človeku delajo skoraj strah zaradi svoje zanemarjenosti; ni me sram povedati, da sem si tupatam mislil, v teh razdrapanih brlogih ne žive pošteni ljudje. A zgodilo se mi ni nič, nobeden mi ni nič žalega storil. Tako pridem preko trga, kjer so se otroci valjali in prekujevali v prahu navzgor mrlzemu vetru, do cerkve sv. Dominika. Stara je čez 600 let, odzunaj zapuščenca in razdrapanca, da sem mislil, ta je odločena, da polagoma razpade. Pozneje sem videl, da je po italijanskih mestih

še več takih cerkva, katere so zunaj popolnoma zanemarjene. Cerkev je znotraj poljubna in ima v desni prečni ladiji grobniki spomenik kardinala Viljema di Brega, ki je umrl leta 1282. Takih sarkofagov in spomenikov je po italijanskih cerkvah brez števila; vsak premožen človek ali učenjak itd. ima v cerkvi v kamen vklesano svoje ime, da se ovekoveči. Ker je bil veliki teden, so hodili dominikanci in cerkvenec okoli zelo velikega, lesenega, črno pobarvanega, srebrno obrobjenega lestence, s katerega so brisali prah in na katerega so natikali sveče; ta lestene je nekaj neokusnega, kot so neokusne in močno žaljivo oči tenke, ničvredne draperije v rdečih, modrih, rumenih barvah, katere razobesijo kot pajčevine po cerkvah ob velikih praznikih. Arhitektura močno trpi pri teh modernih dekoracijah.

Imam še čas, zato grem naprej po tem raztrganem Orvietu in pridem po ozkih ulicah v najbolj reven in zapuščen del mesta. Razcapani otroci, prav majhni in večji, vztrajno hodijo za teboj in moljajo eni bolj tiho, drugi bolj drzno svoj stereotipni "Uno soldo". Igrajo se na cesti, ko zagledajo tujea, skočijo pokonec in mu mokerke naproti: "Uno soldo". Na koncu ulice pridem do raztrgane cerkve; otroci se pode okoli nje, vrata so odprta. Pojdi noter, si mislim, saj dominikanska cerkev zunanaj ni nič lepša. Stopim noter in skoraj nisem verjel svojim očem: okna so napol zazidana, postavljen so dolge mize, otroci se pode po veliki ladiji; piske imajo v roki, mož spredaj vpije nanje, deli jim iz velike posode jed in podi v on, ki so že dobili. Malo časa gledam ta nenavadni prizor, kako se da prostorna cerkev izpremeniti v ljudsko kuhinjo. Tako se cerkve v Italiji sekularizirajo. Umanvil sem se, ko so me Italijanci noter do sem prosili za soldo, in jo kolikor mogoče naglo pobral med ljudi, ki se jih ni bilo treba bati. Da se cerkev izpremeni v kuhinjo, to je tolerabile. V drugem italijanskem mestu sem videl dve bivši cerkvi, ki zdaj služita drugim namenom. Ena s prelepo renesansko fasado, okrašena s kipi, je skladišče, menda ga ima trgovec v najemu; druga ima nazunaj tudi še ves tipus cerkve, ki služi bogocastju; ena stranska vrata so odprta, zraven sta nabita dva plakata; plakati so na Italijanskem nič posebnega. Stopim noter, bilo je dopoldne; par električnih žarnic gori, vse je zabito z deskami, mož mi pride nasproti, in mi pove: tu ni cerkve, nego je vsak večer predstava v kinematografu. Pa kakšna! Življenje se kaže, kot ga najdemo v beznicah, umazanih lokalih, kot ga je fotograf ujel in fiksiral na filmu. Plakati so napovedovali scene iz življenja, ki bi jih noben pošten človek, tem manje kristjan, ne smel gledati. Če se cerkev odstopi za take produkcije, v take namene, je to velika profanacija, bogoskrustvo.

Po obedu sem imel še časa, da sem šel iznova občudovat stolnico, da sem se zamislil v versko navdušenje dobe, ki naj takega ustvari; šel sem gledat v javni vrt, ki pa ni nič posebnega. Nemei opozarjajo na ta vrt v svojih potovalnih knjigah; mogoče, da njim ugaja, ker se odtod lepo vidi v dolino in na hribe onkraj doline; Nemeu se vsaka reč zdi koj imenitna, zato ker doma nič nima, nego pusto ravnino, le semintje kak majhen griček. Mi imamo doma toliko lepih gora in dolin in gozdov in studencev in voda, da sem se velikokrat vprašal: čemu neki to priporoča moja knjiga? Kar zadeva razgledov, imamo jih stokrat lepših doma; specifično morskikh pokrajin, ki so prav tako lepe kot italijanske in mnogokrat še veliko lepše, ponuja nam Istru s svojimi otoki in pre malo poznana, pozabljena Dalmacija.

Srečaval sem dopoldne in popoldne na ulicah moške in ženske v tako zakrpanih, zamazanih, raztrganih oblekah in ogrinjalih, da se ne spominjam, da bi bil kje drugod kaj takega videl. Mogoče, da je skoz te neštete, v vseh barvah našite krpe gledala italijanska beda, da pa tudi lenoba in zanikrnost.

Videl sem še eno posebnost italijansko ki se bojinbolj kaže, če gremo proti jugu: reven osel, težko obložen, stopa po ulicah, njegov gospodar ali njegova gospodinja gre za njim in ga priganja neusmiljeno z močno gorjačo. Ali ga privéze pred kako hišo, sam gre po opravlkih, revež osliček se pari na solne, ki često neusmiljeno pripeka, in melanholično čaka, kdaj ga gorjača požene naprej. Mohamedanci v Jeruzalemu kruto, nečloveško ravnaajo s to ubogo živaljo,

Italijani ne zostajajo mnogo.

Poljski dijaki iz Galicije, madžarski iz Ogrske so napravili enkrat ali že parkrat izlet in romarski pohod v Rim o Veliki noči. — Mogoče, da so par dni šole zamudili, tega ne vem; vem pa, da je dobiček veliko večji bil, nego je škoda par zamujenih šolskih ur. Srednješolec, ki vidi Rim, ki gre v Vatikan! Spomini, ki ostanejo do smrti! Ali bi ne bilo mogoče napraviti tako potovanje v večni Rim. V enem tednu se obzorje vsakemu razširi, kot bi se mu ne razširilo, sedočemu pri knjigah, v par letih. In tedaj bi bilo prav, če izstopi družba slovenskih romarjev v Orvietu, si ogleda to propadajoče mesto, ter si vtisne v spomin in v sree podobo stolnice, ki je vredna, da se par ur tu pomudiš. Stolnica v Sienu si ogledati ni tako lahko, ker leži Siena v stran. Orvietu pa je ob glavni progji od mas v Rim. Dante, Dante, to ime čestito ogovarjamo in obenem imenujemo njegov umotvor "divina commedia". Pojdi v Orvietu in strmeli boš ob pogledu na stolnico; globoko versko življenje, živa verska zavest, sveta navdušenost govori iz Dantega, govori iz kamena in marmorja iz iz mozaikov orvieške stolnice, ki je začela iz zemlje se dvigati ob času nesmrtnega pesnika. Videl sem velikokrat podobno orvieško stolnice; podoba je mrtva; podoba ne more podati lepote, kot je v resnici.

Imam še čas, zato grem naprej po tem raztrganem Orvietu in pridem po ozkih ulicah v najbolj reven in zapuščen del mesta. Razcapani otroci, prav majhni in večji, vztrajno hodijo za teboj in moljajo eni bolj tiho, drugi bolj drzno svoj stereotipni "Uno soldo". Igrajo se na cesti, ko zagledajo tujea, skočijo pokonec in mu mokerke naproti: "Uno soldo". Na koncu ulice pridem do raztrgane cerkve; otroci se pode okoli nje, vrata so odprta. Pojdi noter, si mislim, saj dominikanska cerkev zunanaj ni nič lepša. Stopim noter in skoraj nisem verjel svojim očem: okna so napol zazidana, postavljen so dolge mize, otroci se pode po veliki ladiji; piske imajo v roki, mož spredaj vpije nanje, deli jim iz velike posode jed in podi v on, ki so že dobili. Malo časa gledam ta nenavadni prizor, kako se da prostorna cerkev izpremeniti v ljudsko kuhinjo. Tako se cerkve v Italiji sekularizirajo. Umanvil sem se, ko so me Italijanci noter do sem prosili za soldo, in jo kolikor mogoče naglo pobral med ljudi, ki se jih ni bilo treba bati. Da se cerkev izpremeni v kuhinjo, to je tolerabile. V drugem italijanskem mestu sem videl dve bivši cerkvi, ki zdaj služita drugim namenom. Ena s prelepo renesansko fasado, okrašena s kipi, je skladišče, menda ga ima trgovec v najemu; druga ima nazunaj tudi še ves tipus cerkve, ki služi bogocastju; ena stranska vrata so odprta, zraven sta nabita dva plakata; plakati so na Italijanskem nič posebnega. Stopim noter, bilo je dopoldne; par električnih žarnic gori, vse je zabito z deskami, mož mi pride nasproti, in mi pove: tu ni cerkve, nego je vsak večer predstava v kinematografu. Pa kakšna! Življenje se kaže, kot ga najdemo v beznicah, umazanih lokalih, kot ga je fotograf ujel in fiksiral na filmu. Plakati so napovedovali scene iz življenja, ki bi jih noben pošten človek, tem manje kristjan, ne smel gledati. Če se cerkev odstopi za take produkcije, v take namene, je to velika profanacija, bogoskrustvo.

Raznoterosti.

Avstrijanci, Nemei in Luksemburžani v francoski armadi.

Po listih je krožila vest, da je v francoski armadi mnogo prostovoljcev iz Luksemburga. Zdaj se uradno pojasnjuje, da je v francoski armadi 541 Luksemburžanov, ki pa so rojeni na Francoskem in so že pred vojno tam živi, pa tudi 1027 Nemecev in 1369 Avstrijevcev.

Drobne vesti iz Italije.

Iz Lugana poročajo: Pri dan za subskripcijo novega štiriinpolodstotnega posojila je potekel v celi Italiji zelo medlo. Listi pripisujejo to slabemu vremenu. Neki zdravnik piše listu "Corriere della Sera":

Če nam ne pridejo duhovniki na pomoč, tedaj prebivalstvo po deželi ne bo dalo niti centezima. "Avanti" se pritožuje, da nočejo italijanski meščani in bogatniki dati nobenega denarja za vojno pripomoč. Le v Milano so darovali velike zneske. V Turinu, Florenci in Pizi je bil rezultat zbirke žalosten. V Pizi so zbrali 30.000 lir. "Avanti" označuje to kot neizbrisljivo sramoto.

Listi poročajo, da uhaja v italijanski armadi še vedno mnogo dezertarjev, katere zlasti v obmejnih občinah pazljivo love. Vlada je izdala posebne instrukcije za ta lov. Znani rimski listi "Messaggero", ki je dosedaj izhajal v zalozbi milanskega "Secolo", je nakupila nova družba, v katere nadzorstvu se nahajajo Bissolatti, Barzilai in bivši minister Nitti.

Italijanski listi zabeležujejo z velikim negotovanjem razna ostra čitanja francoskega časopisja na italijansko adreso. Tako vprašuje pariški "Temps", zakaj odlaša Italija z vojno napovedjo Nemčiji in Turčiji, češ, da Italija mora spoznati, da ne gre toliko za uredničenje njenih irredentističnih težej, kakor za svetovne interese četrtoevroze. "Temps" ve, da stoji nemške čete na južnem Tirolskem.

Razmotrivanja o mirovni pogodbi v angleškem parlamentu.

Iz Rotterdama poroča "Berliner Tageblatt":

Poslanec Mason je stavil pred kratkim v parlamentu na Asquitha vprašanje, če bi hotel povedati, kake mirovne pogoje so stavile sovražne vlade za podlago pogajanj, in če ti predlogi vsebujejo izpraznitev Belgije in severovzhodnega dela Francije.

Asquith je nato odgovoril, da o tem nima nikakih informacij. Mason je nadalje vprašal, če bi angleška vlada podpirala ustanovitev internacionalnega mirovnega sodišča, da bi se na ta način preprečila nova vojna. Odločitve tega sodišča bi morala imeti v vseh spornih vprašanjih odločilno moč. Asquith je nato odgovoril, da je pod današnjimi okolnostmi vsako razmotrivanje o tem vprašanju prezgodnje.

Za smeh in kratek čas.

SRAMEŽLJIVOST.

— Gospod, ali se vam res dopade tista gospodična, ki gre preko ceste? Saj ima vendar čisto rdeč nos.
— Ravno zatogadelj. — V tistem nosu je koncentrirana vsa sramežljivost.

OPEKLA SE JE.

— Pogledj, kako je napravljena tista grda babura?
— To je vendar moja mati.
— Saj nisem mislila nje, pač pa ono, ki jo spremlja.
— Ona je pa moja sestra.

KESANJE.

— Kaj se pa jezis? — Boga zahvali, da so ti dali dva tisoč dolarjev, ker ti je avtomobil zlomil obe nogi. — Zdravnik je rekel, da boš v enem tednu že popolnoma ozdravel.
— Oh, žena, jezim se, ker nimam štirih nog. Mogoče bi mi dali štiri tisoč dolarjev.

V GOS TILNI.

— Ti, gospod župnik je rekel, da alkohol slabi voljo.
— Saj ni res. — Bolj, če ga pijem, bolj sem odločen, da ga nikoli ne bom pustil.

tudi po drugi strani, koliko žive vere, kakšno versko navdušenje je obvladalo vse življenje srednjeveško. Pravijo, da je zidalo to cerkev 33 stavbnikov; 152 kiparjev, 68 slikarjev, 90 mozaicistov je bilo zaposlenih. Seveda je bila narejena šele leta 1580. Cerkev je zidana v italijanski gotiki, ki se precej razlikuje od naše navadne gotike. Ta kipi kvišku, ona ne zametuje široke, horizontalne lege. Orviečani so se hoteli kosati s Sienci, ki imajo tudi svetovnoznano in slavno gotsko stolnico. Videl sem obe stolnici, reči moram, da mi fasada v Orvietu bolj imponira nego v Sienu; stolnica v Sienu ima pa v notranjščini nekatere posebnosti, ki jih orvieška nima. Ne mislim natanko opisati vse lepote stolnice, to utruji in nima pravega pomena, če človek sam vsega ne gleda. Povzamem le glavne stvari. V fasado so mojstri in umetniki koncentrirali svojo moč in talent. Cerkev ima tri ladije, te se jasno kažejo že na fasadi. Na tej so prelepi mozaiki, klasično dovršeni, v marmor vrezani visoki reliefi; vse se sveti v zlatu, v najfinjšem marmorju, v živih, izborn ohranjenih barvah; in vendar nič ne moti, nič ne vpije, nič ni preobloženega. Parkrat sem moral nazaj, dopoldne in popoldne, gledal sem fasado od blizu in oddaleč, občudoval to lepo razdelitev in razredbo, pa se še ne morem naučiti mojstru, ki je znal na tako bogati fasadi tako modro disponirati. Danes pretiravam, se vidi iz tega, ker je 53 m visoka, 40 m široka.

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57, Brad-dock, Pa.
Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Barberton Ohio.

Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Box 424, Ely, Minn.
Blagajnik: JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.
Zaupnik: LOUIS KOSTELIC, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421-7th St., Calumet, Mich.
PETER ŠPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.
JOHN VOGRICH, 444-6th St., La Salle, Ill.
JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.
JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.
JOSEPH PISHLAR, 308-6th St., Rock Springs, Wyo.
G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, štev. 1, Ely, Minn.
LOUIS CHAMPA, od društva sv. Srca Jezusa, štev. 2, Ely, Minn.
JOHN GRAHEK, st., od društva Slovencev, štev. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljave, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pri-tožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bodo oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

CLANOM IN ODBORNIKOM KRAJEVNIH DRUŠTEV V NAZVANJE!

Vse proteste, incitativne, predloge in sploh vse uradne stvari oziroma dopise, ki se tičejo J. S. K. J. JE POŠILJATI GLAVNEMU TAJNIKU.

Najprej mora glavni tajnik vse pregledati, ker mi brez njegove vednosti ničesar ne natisnemo, kar se tiče Jednote.

Vse, kar bo on odobril, bo v našem listu pravočasno priobčeno.

Uredništvo G. N.

POPRAVEK.

V zapisniku JSKJ je bilo glede dolga društva št. 31. podano napačno poročilo. — Dolg znaša \$3.35 in društveni tajnik trdi, da je pomoto zakrivil glavni urad. — Nadzorniki so celo stvar pregledali in dognali, da je krivda društvenega tajnika, ker ni prišel assessmenta za zopet sprejetega člana. — Toliko v blagohotno naznanje!

GEO. L. BROZICH, gl. tajnik.

Kapelica sv. Jožefa.

Zofka Kvedrova.

Po obedu je bilo. Gospod dr. Vesel je sedel pri mizi in čakal, da mu prinese njegova Meta obli-gatno črno kavo. Zene ni imel in Meta, starejša a skrbna devica, ki mu jo je njegova mati sama našla in izučila, je bila pravi kuhinjski in hišni juvel in dr. Vesel je bil znal ceniti. Dal ji je, da je gospodari-la po mili volji. Bila je sicer malo oblastna, ali "svojeja doktorja" je branila in oskrbovala, kakor prava mati. Seveda se ji ni slabo godilo, imela je lepo plačo, in po-tem ji je tudi od doktorjevih pacien-tov, katerim je odpirala vrata, odletel marsikaj groš. Doktor je bil okrajni zdravnik in zelo priljubljen ne samo v malem, neznan-tem trgu, kjer je rezidiriral, tem-več po deželi in po vaseh. Bil je "v midu" in najbolj izkušene ženske po farah so prisegale zanj, tako, da so imele gospa konjederka in razne druge vvarčarice, h katerim je prej vse hodilo, zelo slabe čase. Izlečil je par "hudih nog", pomagal nekaterim dolgotrajnim bolni-kom na noge in njegova slava je bila zapечатena. Po vsem Notranj-skem so pripovedovali čudovite historije o njem in ljudje so ga kar oblegali. Od daleč iz drugih krajev so prihajali in po cele ure in dneve čakali nanj ako ga ni bilo doma. Obogatel bi bil lahko v kratkem času in se preselil v me-sto. Ali bil je predober, kakor je trdila Meta. Ubožnim ni zaračunal nič, ali pa le prav malo in boga-tejše ljudi v njegovem rajonu bi bil lahko skoro na prste seštel. No, ni se mu slabo godilo, in ka-kor je bil živahnega in dobrovolj-nega temperamenta, je bil vedno zadovoljen in vesel.

Pa lahko si je zažgal cigareto in je pihal dim v umetnih kolobarč-kih proti stropu. Meto nekako dol-go ni bilo s kavo. Ali že so se od-prla vrata in Meta, polnolična in okrogla, je s primerno grandeco postavila pladnik s puščo in de-h-

tenarja ste dobili, lepo bi bilo, če se tudi cerkve kaj spomnite. I, sem dejala, gospod župnik, oni ve-do, da jaz vere ne pustim in na cerk-ve ne pozabim.

— In zdaj ste...?
— Da, potem sem dolgo premi-šljevala, kaj da bi dala in kako da bi dala. Za maše dam tako, kar se spodobi krščanskemu človeku; na moj god in rojstni dan in za sta-riše in za druge bližnje sorodnike. Za Marijin oltar, za šmarnice, sem še lani kupila tisti lepi pajčolan za venec okrog celiga oltarja, tudi za oni beli plaš, ki ga imajo gospod pri večernicah sem dala deset gol-dinarjev. Ta stari so že vsi zarja-veli in tudi premajhni so.

Doktorja je začela historija za-nimati, zato se je naslonil udobno na divan, ker je slutil, da bo pogov-or še precej časa trajal. Tudi Me-ti je dejal da naj sede.

Sedla je in nadaljevala:
— Tako sem se odločila za sveč-nike in že sem vas hotela prositi, da me pustite enkrat v Ljubljano, zakaj tukaj se nič posteneja ne dobi, kakor veste. Da, ali potem se mi je nekoč sanjalo, — gospod doktor, prav strašne sanje so bile! Hudo se mi je godilo, menda sem bila v peklu ali kaj; vse polno ognja je bilo koli mene. In jokala sem in vzdihovala. Nikakor nisem vedela, kako sem se bila pregrešila, da me je Bog tako kaznoval. In ko mi je bilo najhujše, dušila sem se že, prav res, dušila sem se, — ali ko mi je bilo najhujše, se mi prikaže sv. Jožef in me povede iz tega strahovitega kraja in na vratih mi reče: "Kapelico mi postavi, Meta!" Jaz sem se prebudila in takoj sklenila, da postavim sv. Jožefa kapelico za vseh tistih pet sto goldinarjev, ki sem jih dobila po stricu.

— Ali si nora?
— Gospod doktor, nora pa ni sem in zmerjati se tudi ne dam! — je dejala Meta zelo huda.

— No, saj nisem mislil tako hu-do. Ali za božjo voljo, kaj ti je je vendar to v glavo padlo! Saj to je neumnost! Na starost misli raj-sa, na starost!

— Gospod doktor, to sem si prej tudi že mislila. Ali jaz sem obljubi-la in greh je, če se obljuba ne izpolni. Kakor da bi imel človek Boga za norea in svetnike. Jaz nočem imeti tega greha na vesti. Potem pa tudi, gospod doktor, saj nisem čisto brez krajerjarja in trd-na sem še in zdrava in lahko se še dolgo let živim z delom. Pa nazad-nje, če premislim, bi bila ravno na tem, če bi mi stric ne bil teh pet sto goldinarjev zapisal. Spodobi se, da je človek hvaležen Bogu za njegovo dobroto.

— Hvaležen! Ali prosim te, če te teh pet sto goldinarjev že tako tišči, jih lahko daš tudi za druge namene. In ne kapelice zidati! — Kapelico, — če to ni budalost, na!

— Za druge namene! To sem že tudi sama mislila in gospod žup-nik so mi svetovali, da bi dala za štiftano mašo za strica ali pa kar tako za cerkvene potrebe. Ali to se mi ne dopade. Saj nima nič od tega. Če pa postavim kapelico, bo celemu trgu v spodbujilo in kdor bo mimo šel, se bo prekrizal in na Boga spomnil.

— Vidiš, Meta, to je že vse le-po. Ali jaz mislim, če hočeš na-praviti Bogu dopadljivo delo, daj rajši kaj ubogim. Jaz bi ti v tej reči lahko svetoval. Martinkov Jo-že, vidiš pred trgov, ima celo ko-pa otrok in bolno ženo. Priden in pošteno mož je in res bi zaslužil podpore. Ne more si kaj. Zdad so mu še kravico zarubili in prodali. Žena, sirota, že celo leto in dalj-ne more iz postelje, otroci strada-jo, mož je že čisto obupan. Kupi mu kravo in cela družina te bo blagovala. To bo lepše dobro de-lo, kakor kapelica, veruj mi. In kolikim lahko pomagam! — Saj poznaš tisto vdovo iz Podgoričan, ki je bila že tolikokrat s svojo sle-po punčko pri meni. Upanje je, da se otroku pomaga, samo na kli-niko bi morala, v Gradec ali na Dunaj. Ali kaj, ko nima, sirota, nič. To bi bilo nekaj, Meta, sto-krat bolj zaslužen, kakor vsi ti-sti veneci in pajčolani, ki jih kupu-ješ za cerkev. Kaj misliš?

Meta je bila ovidivno v zadregi. Meneala je predpasnik med prsti in zardevala je. Neprijetno so ji bili doktorjevi ugovori poznalo se ji je.

— I, Martinkov Jože, — je za-čela — res siromak je. Ali kaj se-če, je že tako. Bog deli svoje kri-že. Kravica, kaj mislite da bi mu kravica kaj pomagala? Žena bi mu le ne ozdravila in kravico bi mu spet prodali. Kaj mislite, da ne-vem? Vse se zve, gospod doktor, in Martinkov Jože je sam po ce-lem trgu pripovedoval, da ste mu že dvakrat rešili kravico, ko je bi-

la zarubljena zaradi davkov. Pa ni vseeno nič pomagalo.

— Ne govori tako, Meta! Ne po-magalo? Nekaj bi mu že pomaga-lo. Saj bi mu bil sam spet pomaga-li ali od vseh strani me prosijo in človek se mora ozirati tudi na druge.

— Preveč se ozirate, preveč, gos-pod doktor! Ljudje so zviti, ni jim vsega verjeti. Drug na vašem me-stu, bi imel že tisočake, hišo in po-sestvo in tisočake! Ali vi ne zna-te!

Doktor se je zasmejal. — Ha-ha! Saj sem sam, kaj bi počel s hi-šo in s posevostom in s tisočaki?! Tudi tako mi ni sile. — — Nu, ali kaj, Meta, ali se boš premislila zaradi kapelice?

— Gospod doktor, težko je. Za-obljubila sem se.

— Kaj zaobljubila? Saj je greh, zidati kapelice, med tem, ko ljudje stradajo in cepajo od lakote in siromaštva. Saj bi bil tisti tvoj svetnik tudi bolj zadovoljen in vesel, če ga s tem počastiš, da ubo-gim pomagaš, kakor da mu daru-ješ nekaj kamenja.

— I, gospod doktor, kakor se po-misli. Tudi za dušo je treba skrbe-ti. In zaradi tiste slepe punčke ste že vi dejali, da jo sami pošljete v Gradec, če ne bo drugače. Slišala sem, ko ste pravili našemu gos-podu adjunktju, ko je bil zadnji pri-vas.

— A tako! In ti se bojiš, da bi jaz ostal brez sedeža v nebesih, če mi ti zaslug ne prevzamem. Nič se ne boj, Meta. Saj je še drugih ubogih in potrebnih. Fant od naše perice na primer. Rečevo ima samo lesen kol namesto noge, ki so mu jo lani odrezali. Če bi imel umet-no nogo, bi lažje hodil, ne tiščala bi ga, nobenih bolečin bi ne imel in tudi drugače bi lažje prebolel, da je pohabljen in nesrečen za ce-lo življenje. Ne videlo bi se tako zelo, ne bilo bi tako žalostno, ka-kor tisti lešeni kol, ki ga ima zdaj.

(Konec prihodnjic.)

Policijske naredbe o pre-membi bivališča.

Kranjski deželni predsednik je izdal pred kratkim sledeči ukaz:
Civilne osebe ne smejo prekora-čiti deželne meje ne v smeri s Kranjskega ne na Kranjsko brez dovoljenja (legitimacije). Pri tem je vseeno, ali se poslužujejo vozil ali ne.

Za prestop na Kranjsko iz ob-mejnih dežel veljajo posebej sle-deča določila:

- a) S Štajerskega ali Koroškega.
Treba je izkazati, ki se poda: 1. po potnem listu, opremljenem s fotografijo, kateremu je dodalo pri-stojno politično ali c. kr. policijsko oblastvo dostavke: "Veljavno tudi za potovanje v ozemlje jugo-zahodnje armade"; 2. po s foto-grafijo opremljeni legitimaciji za državne ali dvorne uslužbence, za uslužbence državnih ali zasebnih železnic ali za svojeve teh uslužben-cev, ali 3. po posebni legitimaciji, ki jo izda politična okrajna oblast bivališča, oziroma v krajih, kjer so c. kr. policijska oblastva, ta o-blastva.

b) Čez kranjsko-hrvatsko mejo.
Razven pod a) označenega do-kumenta je treba prehodnega li-sta, ki ga je izposlovati, predno se gre čez deželno mejo, pri zato po-oblašeni vojaški oblasti na Reki, v Ogulinu, Senju ali Zagrebu.

c) S Primorskega.
Razven pod a) označenega do-kumenta je treba prehodnega li-sta, ki ga je izposlovati, predno se gre čez deželno mejo, pri najbliž-jem vojaškem poveljstvu na Pri-morskem.

Za prestop s Kranjskega
čez deželno mejo kamor si bodi, je treba razven zgoraj pod a) ozna-čenega dokumenta prehodnega li-sta, ki ga je izposlovati, predno se gre čez deželno mejo, pri eni iz-med za to pooblaščenih vojaških oblasti na Jesenicah (na Gorenj-skem), v Ljubljani, Novem mestu ali v Št. Petru (na Krasu).

Na Kranjskem samem

je treba samo za prestop v del de-želno zahodno od ertre Kepa (go-ra) — Dovje-Mojstrana-Krnica-Bit-nje-Bohinjski tunel in zahodno od ertre Idrijska dolina-Spodnja Idri-ja-Col-Razdrto-Senožeče-Trnovo-Trpčane izkazati, ali obstoji razven iz zgoraj pod a) označenega do-kumenta, v prehodnem listu, ki ga je izposlovati, predno se gre čez imenovane ertre, pri eni izmed za-

to pooblaščenih vojaških oblasti na Jesenicah (na Gorenjskem), v Ljubljani Novem mestu ali v Št. Petru (na Krasu).

Za navadni vsakdanji lokalni mejni promet med kraji, ležečimi neposredno od obeh strahch de-želne meje, ali ob obeh strahch zgoraj označene ertre, zadostuje po-trdilo istovetnosti, ki ga more iz-dati občinski predstojnik popol-noma zanesljivim, njemu znanim prebivalec svoje občine proti pre-klicu. To potrdilo pa mora podpi-sati (vidirati) tudi najbližja orož-niška postaja.

Prestopki teh naredb zapadejo globi v denarju ali kazni zopora, ki jih more odmeriti c. kr. politič-na oblast, oziroma se. kr. policijsko ravnanje v Ljubljani po o-koliščinah vsakega posameznega slučaja do zneska 2000 kron ali do časa šest mesecev.

Ta ukaz stopi takoj v veljavo.

NAŠI ZASTOPNIKI,

kateri so pooblašeni pobirati naroč-nino na "Glas Naroda" in knjige, ka-kor tudi za vse druge v našo stroko spadajoče posle:

- Jenny Lind, Ark. in okolica: Michael Otar.
San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin
Denver, Colo.: Frank Skrabec.
Leadville, Colo.: Jerry Jamnik.
Pueblo, Colo.: Peter Cullig, J. M. Rojtz, Frank Janesch in John Germ.
Salida, Colo. in okolica: Louis Co-stello (The Bank Saloon).
Walsenburg, Colo.: Ant. Saftich.
Clinton, Ind.: Lambert Bolskar.
Indianapolis, Ind.: Alois Rudman
Woodward, Ia. in okolico: Lukas Podbregar.
Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič.
Oglesby, Ill.: Math. Hrbertnik.
Chicago, Ill.: Frank Jurjovec.
Depue, Ill.: Dan. Badovčiac.
La Salle, Ill.: Mat. Komp.
Joliet, Ill.: Frank Laurich, John Za-letel in Frank Bambich.
Mineral, Kans.: John Stale.
Waukegan, Ill.: Frank Petkovič in Math. Ogrin.
So. Chicago, Ill.: Frank Černa in Rudolf Požek.
Springfield, Ill.: Matija Barborič
Frontonac, Kans. in okolica: Franč Kerne.
Mulberry, Kans. in okolica: Martr Cos.
Calumet, Mich. in okolica: Pavel Heitz in M. F. Koba.
Manistique, Mich. in okolica: E. Kotzian.
So. Range, Mich. in okolica: M. V. Klovčič.
Aurora, Minn.: Josto Fugina.
Chisholm, Minn.: K. Zgonc, Jako Petrich in Frank Žagar.
Duluth, Minn.: Joseph Šharabon.
Ely, Minn. in okolica: Ivan Gouze
M. L. Kapuch, Jos. J. Peshal in Louis V. Perušek.
Eveleth, Minn.: Jurij Kotze.
Gilbert, Minn. in okolica: L. Vesel
Hibbing, Minn.: Ivan Pounke.
Kitzville, Minn. in okolico: Joe Adamič.
Nachwanck, Minn.: Geo. Maurin.
Virginia, Minn.: Frank Hrovatic
St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.
Aldridge, Mont.: Gregor Zobec.
Great Falls, Mont.: Math. Ulrich
8409 N. 6th Ave.
Little Falls, N. Y.: Frank Gregorka
Cleveland, Ohio: Frank Sakser, J. Marčić, Chas. Karlinger in Jakol Žemnik.
Barberton, O. in okolica: Alois Ba-ant.
Bridgeport, O.: Frank Hočvar.
Collinwood, O.: Math. Slapnik.
Lorain, Ohio in okolica: John Kum-er 1735 E. 33. St.
Youngstown, O.: Ant. Kikelj.
Oregon City, Ore.: M. Justin.
Allegheny, Pa. in okolica: M. Kja-rich.
Bessemer, Pa.: Louis Hrbar.
Bradock, Pa.: Ivan Germ.
Bridgeville, Pa.: Rudolf Pieteršek.
Burdine, Pa. in okolica: John Ker-čnik.
Conemaugh, Pa.: Ivan Fajk.
Claridge, Pa.: Anton Jerina.
Cassonsburg, Pa.: John Koklich.
Broughton, Pa. in okolica: A. Dem-šar.
Darragh, Pa.: Dragotin Slavič.
Dunlo, Pa. in okolico: Jostp Šuhor.
Export, Pa. in okolica: John Prostor
Forest City, Pa.: Karl Zalar in Fr-eben.
Fareff, Pa.: Antko Valentinič
Greensburg Pa. in okolica: Joseph Novak.
Irwia, Pa. in okolica: Frank Dem-šar.
Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polanc.
Mániana, Pa.: F. Gottlicher.
Meadow Lands, Pa.: Georg Schulta
Monessen, Pa.: Math. Kikelj.
Moon Run, Pa. in okolica: Frank Maček.
Pittsburgh, Pa.: Ignacij Podvanski
Ignaz Magister, Z. Jakše in U. B. Ja-kobčeh.
Steeltion, Pa.: Anton Hren.
Unity Sta., Pa.: Joseph Skerj.
West Newton, Pa. in okolica: Jostp Jovan.
Willock, Pa.: Frank Sema in Joseph Peterzel.
Teale, Utah: Anton Pačič.
Winterquirters, Utah: Louis Bla-lich.
Black Diamond, Wash.: Gr. Porenta.
Ravensdale, Wash.: Jakob Kom-šar.

Davis, W. Va. in okolica: John Bro-sich.
Thomas, W. Va. in okolico: Franč Kocijan in A. Korenčan.
Grafton, Wis.: John Štampel.
Kenosha, Wis.: Aleksander Pezdtr.
Milwaukee, Wis.: Jostp Tratalik.
John Vodovnik in Frank Meh.

Sheboygan, Wis.: Frank Sepich in Heronim Svetlin.
West Allis, Wis.: Franč Škoč in Louis Lončarič.
Rock Springs, Wyo.: A. Justin in Val Stalich.
Kemperer, Wyo.: Jostp Motoč.

CENIK KNJIG
katere ima v zalogi
SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 CORTLANDT ST. NEW YORK, N. Y.

MOLITVENIKI:

Duhovni boj	—60	Na indijskih otokih	—30
Evangeljska zakladnica	—50	Najdenček	—20
Gospod usliši moje molitev	—30	Na jutrovem	—35
z posebno velikimi črkami \$1.00		Na krivih potih	—30
Ključ nebeških vrat	—50	Na različnih potih	—20
Jezus in Marija	—40	Narodne pripovedi, 1., 2.	
Marija Varhinja	—60	in 3. zvezek po	—20
Marija Kraljica	—60	Naseljenci	—20
Skrbi za dušo	—60	Na valovih južnega morja	—15
Vrtec nebeški	—40	Nezgod na Palavanu	—20
		Nikolaj Zrinski	—20
		O jetiki	—15
		Odkritje Amerike, vez.	—80
		Prihajač	—30
		Pregovori, prilike, reči	—25
		Pri Vrbčevem Grogi	—20
		Prst božji	—20
		Randevouz	—25
		Revolucija na Portugalskem	—20
		Senila	—15
		Simon Gregorčiča poezije	—45
		Stanley v Afriki	—20
		Sherlock Holmes,	
		3., 4., 5. in 6. zvezek po	—80
		Sveta noč	—20
		Srečolovec	—20
		Strah na Sokolskem gradu,	
		100 zvezkov	\$5.00
		Strelec	—20
		Sanjska knjiga, velika	—30
		Štiri povesti	—20
		Tegethoff	—25
		Turki pred Dunajem	—30
		Vojan na Balkanu, 13 zvez.	\$1.85
		Zlate jagode, vez.	—30
		Zivljenjepis Simon Gregor-čiča	—50
		Zivljenja trnjeva pot	—50
		Znamenje starih	—30
		Za kruhom	—20
		Zivljenje na avstr. dvoru ali	
		Smrt cesarjeviča Rudolfa	
		(Tragedija v Meyerlingu)	—75

SPILMANOVE POVESTI:

1. zv. Ljubite svoje sovraž-nike	—20
2. zv. Maron, krščanski deček	—25
4. zv. Praški judek	—20
6. zv. Arumagan, sin indij-skega kneza	—25
7. zv. Sultanovi sužnji	—25
8. zv. Tri indijanske pove-sti	—30
9. zv. Kraljičin nečak	—30
10. zv. Zvesti sin	—30
11. zv. Rdeča in bela vrt-nica	—30
12. zv. Boj in zmaga	—30
14. zv. Prisega huronskega glavarja	—30
15. zv. Angelj sužnjev	—30
16. zv. Zlatokopi	—30
18. zv. Preganjanje indijan-skih misionarjev	—30
19. zv. Mlada mornarja	—30

TALIJA.
Zbirka gledaliških iger:

Brat sokol	—25
Cigani	—40
Dobro došli	—20
Pri puščavniku	—20
Putifarka	—20
Raztreenca	—30
Starinarica	—20
Zupanova Micka	—30
Idealna Tašča	—20

RAZGLEDNICE:

Newyorške, s evfeličami, humoristične, božične, no-voletne in velikonočne, komad po ducat po	—03
Z slikami mesta New Yorka po	—25
Album mesta New Yorka krasnimi slikami, mali veliki	—35
	—75

ZEMLJEVIDI:

Avstro-Ogrske, mali	—15
Združenih držav, mali	—15
veliki	—25
Balkanskih držav	—15
Evrope, vezan	—50
Vojna stenska mapa	\$1.50
Zemljevidi: New York, Co-lorado, Illinois, Kansas, Montana, Ohio, Pennsyl-vania, Minnesota, Wis-consin, Wyoming in West Virginia in vseh drugih držav po	—25

OPOMBA: Naročilom je priložiti denarno vrednost, bodisi v go-tovini, poštni nakaznici, ali poštne ih znakmah. Poština je pri vseh o-mah že vračunana.

Manon Lescaut in Chevalier Desgrieux.

Spisal: ABBE PREVOST.

Za Glas Naroda prevel: G. P.

(Nadaljevanje.)

Poslušal sem te besede z muko v srcu, katere si nisem upal še nadalje prenašati. — Izvedi torej, — je nadaljeval moj oče, — da si je gospod pl. B. osvojil srce tvoje kraljice. Smešno je namreč, če me hoče prepričati, da te je hotel odstraniti edinole z ozirom name in v mojem interesu. Ta človek — ki me sploh ne pozna, — je zadnji, od katerega bi bilo mogoče pričakovati take plemenitosti. Od Manon je izvedel, da si moj sin in da se te iznebi, mi je sporočil o tvojem bivališču in razuzdanem življenju. Pripomnil je tudi, da te je le s silo mogoče spraviti iz Pariza. Ponudil se mi je, da uglađi pot. Potom njegovih in izpovedi tvoje ljubice pa je našel tvoj brat primeren trenutek, da te je mogel presenetiti. Ti pač znaša zmagati, Chevalier, a ne znaša obdržati svojega plena.

Nisem imel moči, da bi še nadalje poslušal te govore, ki so bili kot ostrba bodaleca za moje srce. Hitro sem se dvignil, da zapustim sobo. Komaj pa sem stopil par korakov proti vratom, ko sem se nezavesten zgrudil na tla. Kmalu pa so me zopet poklicali nazaj v življenje. Odprl sem oči, a le, da prelajem celo reko solz ter usta, da jadikujem. Moj oče, ki me je vedno srčno ljubil, je napel vse sile, da me potolaži. Poslušal sem ga, ne da bi ga razumel. Vrgel sem se na kolena predenj ter ga rotil, naj me pusti nazaj v Pariz, da ubijem onega pl. B. — Ne, — sem vzkliknil, — on si ni osvojil zrea moje Manon. Prisilil jo je, zavedel s pomočjo čarovnije ali strupene pijače. Morda je celo uporabil surovo silo. Manon me ljubi! Ali ne vem tega? Gotovo ji je grozil z bodalecem v roki ter jo prisilil, da me pusti. Kaj bi opustil, da mi iztrga iz rok tako dražestno ljubico! Moj Bog, — ali bi bilo res mogoče, da me je Manon izdala, da me je nehala ljubiti!?

Ker sem neprestano govoril o tem, da se vrnem v Pariz in ker sem šel večkrat proti vratom, je moj oče takoj vedel, kaj vse je pričakovati od mene, če se me pusti samega v tako veliki razburjenosti. Vsi tedi me je povedel v neko visoko ležečo sobo ter pustil pri meni dva služabnika, ki me nista smela spustiti iz oči. Bil sem ves iz sebe ter bi dal svoje življenje, da bi mogel biti četrt ure v Parizu. Ker sem pa tako očito pokazal svoje naziranje, sem vedel, da se me ne bo pustilo kar tako iz sobe. S pogledom sem premeril višino, v kateri sem se nahajal ter kaj izpovedal, da je po tej poti beg nemogoč. Obrnil sem se torej na služabnike. Prišel sem jim sto prilež, da jih napravim bogate, če me spuste zbežati. Prosil sem, rital jih, jim grozil, — a vsak poskus je bil brez uspeha. Ko sem tako izgubil vse upanje, sem sklenil umreti ter se vrgel na posteljo z namenom, da jo zapustim šele z življenjem vred. V tej situaciji sem preživel noč in naslednji dan. Hrano, katero so mi prinesli, sem odklonil.

Popoldne me je obiskal oče. Bil je dober z menoj ter je skušal pregnati moje bolesti s prijaznimi besedami ter tolažil. Nekaj časa mi je ukazal s tako avtoriteto, da sem ga ubogal. Poteklo je par dni, tekem katerih sem nekaj malega zavzival le na prigravarijanje in povelja očeta. Vedno in vedno mi je navajal razloge, ki naj bi me napolnili z zaničevanjem do Manon. Gotovo je več ne spoštujem, — in kako bi mogel spoštovati to vihravo in nezvesto bitje! Njena podoba, njene krasne poteze pa so živele naprej v mojem srcu. Prišel sem se čutiti bolnega. — Lahko umrem, — sem si mislil, — in moram celo, po taki bridki žalosti, po taki sramoti! Umrl bi pa lahko tisočero smrt, a kljub temu bi ne mogel pozabiti nezveste Manon!

Oče se je čudil, da se tako dolgo nisem pomiril. Vedel je, da sem v bistvu značajan in da ne more dvomiti o tem, da je izdajstvo Manon vzbudilo v meni preziranje. Vsi tedi je douneval, da izvira moja vstrajnost ne toliko iz te posebne ljubezni, temveč iz splošnega nagnjenja do ženskega spola. Tej ideji se je tako udal, da mi jo je nekega dne razkril.

— Chevalier, — je prišel, — dosedaj sem imel vedno namen spraviti te v Malteški viteški red. Sedaj pa vidim, da tvoja nagnjenja ne leže v tej smeri. Ti ljubiš lepe ženske — in svetujem ti, da si poiščeš eno, ki ti bo ugajala. Pojasni mi odkrito, kako miliš o tem?

Odgovoril sem mu, da mi niso ženske nič mar, da jih po nesreči, ki me je zadela, pravzaprav sovražim. — Poiškal ti bom eno, ki je slična Manon, — mi je smehljaje odvrnil, — ki bo pa zvestejša.

— Oh, če ste tako dobri z menoj, potem mi dajte Manon samo nazaj! — sem vskliknil. — Bodite prepričani, dragi oče, da me ni izdala, ker je nezmožna tako grdega dejanja. Zlobni pl. B. je oni, ki naju je izdal: mene, vas in Manon! Če bi vedeli, kako odkritosrčna in nežna je, če bi jo poznali, — bi jo sami ljubili!

— Ti si otrok, — mi je odvrnil oče. — Kako moreš biti po vsem tem, kar sem ti povedal o njej, še tako zaslepljen! Ona sama je bila, ki te je izročila tvojemu bratu. Če bi bil pri pravi pameti, bi celo pozabil njeno ime ter se poslužil moje popustljivosti.

Povsem jasno sem spoznaval, da ima prav. Nehote sem se pustil zavesti ter zavzel stran svoje ljubice. Po kratkem odmoru pa sem pričel jadikovati, da je le preveč res, da sem žrtev najbolj črnega izdajstva. Rekel sem tudi, da priznavam, da sem še otrok.

Moj oče je hotel izvedeti, kake namene imam za bodočnost. Rekel sem mu, da pojdem v Pariz, kjer bom zažgal hišo gospoda pl. B., v kateri bosta on in Manon zgorela.

Vsričjo tega izbruha onemogle jeze se je pričel oče smejeti ter je obenem odredil, da se je mojo ječo še strožje zastražilo.

V tej ječi sem preživel celih šest mesecev in v prvem času so se moji nazori kaj malo izpremenili. Vsa moja čustva so se gibala med sovraštvom in ljubeznijo, med upanjem in brezupnostjo. Sedaj nisem videl v njej ničesar drugega kot najbolj ljubezljivo deklico ter sem kopnel poželenja, da jo zopet vidim. Potem zopet pa sem spoznal v njej nezvesto ljubico, zaničevanja vredno bitje in prisegal sem tisoč prilež, da jo poiščem le v namenu, da jo kaznujem.

Dali so mi knjige, ki naj bi služile v to, da dajo mojemu duhu nekoliko več pokoja. Čital sem znane pisatelje in tudi nove. — Vsi tedi tega študija sem veliko pridobil, kar mi je bilo pozneje v korist.

Nekega dne me je obiskal Tiberge. Presenetila me je prisrčnost, s katero me je objel. Nisem še imel nikakih dokazov njegovega prijateljstva, ki bi me napolnili, da ga smatram za nekaj drugega kot za navadno šolsko prijateljstvo kot jih sklepajo ljudje enake starosti. Našel sem ga po šestmesečni odsotnosti tako izpremenjenega, tako popolnega, da je nehote vzbujal v meni spoštovanje.

Govoril je z menoj bolj kot moder svetovalec in ne kot šolski tovariš. Moja znota ga je polnila z veliko bolestjo. Želel mi je srečo k mojemu vedno napredujočemu ozdravljenju ter me končno prosil, naj uporabim ta mladostni greh za to, da izprevidim puhlost vsega posvetnega veselja. Začuden sem se ozrl vanj in on je to takoj zapazil.

— Dragi Chevalier, — mi je rekel, — jaz ne govorim ničesar, kar ni popolnoma resnično in o čemer nisem po dolgem razmisleku natančno prepričan. Tudi jaz sem imel nagnjenje do uživanja, a

Bog mi je obenem podaril nagnjenje k čednosti. Uporabil sem svoj razum, da primerjam prvo z drugim in kmalu sem videl razliko, ki obstaja med obema.

Nato mi je pripovedoval, kako veliko bol mu je povzročil moj beg iz Amiens in kako ni mogel biti od onega časa niti trenutek vesel. Pripovedoval mi je, da je takoj zajahal konja, kako hitro je spoznal, da sem ga prevaral ter zbežal s svojo ljubico. Hitel je za menoj, a me ni mogel več doseči. Kljub temu pa je prišel v Saint Denis pol ure po mojem odhodu. V prepričanju, da se bom nastanil v Parizu, je uporabil celih šest tednov, da bi me našel, a vse zastonj. V ta namen je obiskal vse kraje, kjer se je nadejal, da me najde, dokler ni nekega večera videl in spoznal v nekem gledališču mojo ljubico. Prišla je v krasni toaleti in on je takoj spoznal, da se ima za ves ta blesk zahvaliti novemu oboževalcu. Sledil je njenemu vozu do hiše ter izvedel od služabnika, da je ljubimka gospoda pl. B. ter da jo on v vsem vzdržuje.

— Pri tem pa nisem obstal, — je nadaljeval Tiberge. — Pridodnjega dne sem se podal k njej sami, da jo vprašam, kaj se je zgodilo s teboj. Ko je zaslišala, da govorim o tebi, mi je obrnila hrbet in moral sem se vrniti v provinco, ne da bi dobil kako pojasnilo. Šele sedaj sem izvedel o tvojih doživljajih, a te nisem hotel preje obiskati, dokler se nisi nekoliko pomiril.

(Nadaljuje se.)

Kaj pravijo pisatelji, učenjaki in državniki o knjigi Berte pl. Suttner

“Doli z orožjem!”

Lev Nikolajevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem s velikim užtkom prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga zelo vpliva na človeka in obsega nebroj lepih misli....

Frikerik pl. Bodenstedt: Odkar je umrla madama Staal ni bilo na svetu tako slavne pisateljice kot je Suttnerjeva.

Prof. dr. A. Dodel: “Doli z orožjem” je pravo ogledalo sedanje- ga časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehote pomisliti, da se bližajo človeštvu boljši časi. Kratkotrajno: zelo dobra knjiga.

Dr. Lud. Jakobovnik: To knjigo bi človek najraje poljubil. V dno srca me je pretreslo, ko sem jo prebral.

Stajerski pisatelj Peter Kosegger piše: Sedel sem v nekem gozdu pri Krieglach in sem brai knjigo z naslovom “Doli z orožjem”. Prebral sem jo dva dneva neprenehoma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju. Ko sem jo prebral, sem zaželel, da bi se prestavilo knjigo v vse kulturne jezike, da bi jo imela vsaka knjigarna, da bo je tudi v šolah ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveto Pismo. Ali bi se ne moglo ustanoviti družbe, ki bi razširjala to knjigo?

Henrik Hart: — To je najbolj očarljiva knjiga, kar sem jih kdaj bral....

C. Neumann Hofer: — To je najboljša knjiga, kar so jih spisal ljudje, ki se borijo za svetovni mir....

Haus Land (na shodu, katerega je imel leta 1890 v Berlinu): Ne slavi knjige, samo imenoval jo bom. Vsakemu jo bom poudaril. Naj bi tudi ta knjiga našla svoje apostole, ki bi šli žnjo križemsvet in učili vse narode....

Financi minister Dunajewski je rekel v nekem svojem govoru v poslanski zbornici: Saj je bila pred kratkim v posebni knjigi opisana na pretresljiv način vojna. Knjige ni napisal noben vojaški strokovnjak, noben državnik, puč pa priprosta ženska Berta pl. Suttnerjeva. Prosim vas, posvetite par ur temu delu. Mislim, da se ne bo nikdo več narduševal za vojno, če bo prebral to knjigo.

CENA 50 CENTOV.

Naročite jo pri:

Slovenic Publishing Co.,

82 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

NAJBOLJŠA SLOVENSKO-ANGLJSKA SLOVNICA

Prirejena za slovenski narod, s so- delovanjem več strokovnjakov, je založila Slovenic Publishing Co., 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Cena v platnu vezani \$1.00. Rojaki v Cleveland, O. doba- isto v podružnici Fr. Sakser, 1604 St. Clair Ave., N. E.

Najmodernejša TISKARNA

“GLAS NARODA”

izvršuje vsakovrstne tiskovine po nizkih cenah.

Belo okrasno. Izvršuje prevode v druge jezike.

Unifjeko organizirana.

Posebnost so društvena pravila, okrasnica, pamletci, oznaki itd.

Vsa naročila pošljite naj

Slovenic Publishing Company,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

“GLAS NARODA” JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH. — NAROČITE SE NANJ!

NAZNAVILLO.

Cenjenim naročnikom v Montani, Wyoming in Utah sporoča- mo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik,

Mr. OTO PEZDIE.

ki je pooblaščen pobirati naročni- no in izdajati tozadevna potrdila. Upravništvo “Glas Naroda”.

Prosti nasvet in infor- macije priseljencem.

“The Bureau of Industries and Immigration” na državo New York varuje in pomaga priseljen- cem, ki so bili osleparjeni, oropani ali s katero se je slabo raz- nalo.

Bresplačno se daje nasvete prisel- jencem, kateri so bili oslepar- jeni od bankirjev, odvetrov, tr- govcev z zemljišči, prodajalcev parobrodskih listkov, spremljeval- cev, kažipotov in posestnikov go- stila.

Daje se informacije v natural- izacijah zadevah: kako postati državljani, kjer se oglašati na državljanske listine.

Sorodniki naj bi se sestali s prisel- jenci na Ellis Island ali pri Barge Office.

DRŽAVNI DELAVNI DEPARTMENT

(State Department of Labor) BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION.

Urad v mestu New York: 88 East 29th St., odprt vsaki dan od 9. ure jutraj do 5. popoldne in v sredo sveder od 9. do 12. ure.

POZOR ROJAKI!

Najbolj to- sporno in- stitucijo za: žens- ke in moške leze, faktorje in di za moške brke in brado. Ako se radi to mazilo, gra- stejo v 6 te- dnih krasni- gosti in dolgi lasje, kakor tudi moškum krasne brke in brado odpadati in ne- očelje. Revmatizem, koštili ali trganje v ro- kah, noga in krsto v 8 dneh popolnoma ozdravim, rane, opekline, bole, ture, kratke in grinte, potne nogo, kurje oči, bradovice, ozeblino v par dneh popolnoma odstranim. Kdor bi moja zdravila brez uspeha rabil, mi jamčim za \$5.00. Pišite takoj po cenik in knjiščico, pošljem zastonj.

JAKOB WAHČIČ, Cleveland, Ohio.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA “GLAS NARODA”. NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonij- skih posestev vseh velesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov: na 20tih straneh in vsaka stran je 104 pri 134 palca velika: Cena samo 25 centov.

Manjši vojni atlas

obsega devet raznih zemljevidov l na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palcev. Cena samo 15 centov.

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število prebivalcev držav in posameznih mest. Ravno tako je povsod tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne države.

Pošljite 25c. ali pa 15c. v znakmah in natančen naslov in mi vam takoj odpošljemo zaželeni atlas; Pri večjem odjemu damo popust.

Slovenic Publishing Company,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

ZASTONJ

deset (10) HASSAN kuponov (IZREŽITE TA KUPON)

TA POSEBNI KUPON je vreden deset (10) HASSAN CIGARETNIH KUPONOV ako se ga predloži skupno z devetdesetimi (90) ali več red- nimi HASSAN CIGARETNIH KUPONI v kaki na- ši HASSAN PREMIJSKIH POSTAJ ali pri

THE AMERICAN TOBACCO CO.,
Premium Dept. 490 Broome St., New York, N. Y.
(Ta ponudba ugasne 31. decembra 1915.)

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav.
Velikost je 21 pri 28 palcih

Cena 15 centov.

Zadej je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d. V zalogi imamo tudi

Stensko mapo cele Evrope \$1.50.

Veliko stensko mapo, na eni strani Zjedi- njene države in na drugi pa celi svet, cena \$1.50.

Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalma- cij z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15 centov.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od Italije, Rusije, Nemčije, Francije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vezani v platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Zanesljivo pride sedaj

denar v staro domovino.

Do dobrega sem se prepričal, da dosepejo denarne pošiljatve tudi sada, zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potre- bujejo pošiljatve v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znancem v staro domovino.

100 K velja sedaj \$16.00 s poštnino vred.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.